

UNKARIN OPINNOT TURUN YLIOPISTOSSA

Lehtori Judit Varga

Unkarin opetusta Turun yliopistossa on ollut vuodesta 1960, kun yliopistoon perustettiin unkarin kielen lehtoraatti. Unkarin kielen lehtorin virkaa hoiti vuoteen 1966 saakka teologian tohtori Rudolf Molnár. Tämän jälkeen lehtoreina ovat toimineet 1966 - 70 László Jakab Debrecenistä, 1970 - 76 Sándor Csúcs Budapestistä, 1976 - 81 Péter Simoncsics Budapestistä, 1981 - 87 Gizella Labádi Szegedistä, 1987 - 91 Magdolna Kovács Budapestistä ja vuodesta 1991 Judit Varga Budapestistä.

Turun yliopistossa Unkarin kielen ja kulttuurin approbaturin on voinut suorittaa vuodesta 1991 lähtien, Sitä ennen, vuodesta 1986 oli niin kutsuttu Unkarin linja, jonka sai suorittaa joko fennougristiikan tai yleisen linjan yhteydessä. Unkarin approbatur tarkoittaa sitä, että Unkarin kieli ja kulttuuri on erillinen oppiaine, ja siitä saa erillisen arvosanan. Unkarin approbaturin opinnot koostuvat 15 - 16 opintoviikosta (1 ov tarkoittaa 40 tuntia työtä oppitunnit ja kotona suoritettut työt yhteen laskettuna). Unkarin opintoihin kuuluvista käytännön kielikursseista peruskurssi, jatkokurssi sekä keskusteluharjoitukset ovat kahden opintoviikon pituisia. Unkarin approbaturiin kuuluvista kursseista unkarin kielen ja kirjallisuuden historian luennot ovat samoin kukin laajuudeltaan kaksi opintoviikkoa, minkä lisäksi on vielä kaksi yhden opintoviikon laajuista joko unkarin kieltä tai kulttuuria sekä Unkarin historiaa tai kulttuurihistoriaa käsittelevää luentoa ja yhden opintoviikon unkarin käännösharjoitukset.

Unkarin approbaturia suorittavia on yleensä ollut 4 - 5 opiskelijaa. Koska Turun yliopistossa suomen kielen opiskelijoiden koulutusoh-

jelmaan kuuluu valinnaisena myös unkarin kielen peruskurssi sekä unkarin kielen historia, niin suuri osa unkarin approbaturin lukijoista on yleensä myös suomen opiskelijoita. Viime vuonna tapahtui myönteinen muutos, kun opiskelijoittemme lukumäärä kasvoi merkittävästi kahdeksan uuden opiskelijan ilmoittauduttua. Tähän oli varmasti vaikuttanut sekin, että ensimmäistä kertaa järjestettiin intensiivinen perus- ja jatkokurssi, jolloin opiskelijat saivat suorittaa nämä kurssit yhden lukuvuoden aikana.

Uusien unkarinopiskelijoiden joukossa on nyt suomenopiskelijoiden lisäksi myös mm. kulttuurihistorian, arkeologian ja elokuvatieteen opiskelijoita, mikä on erittäin tärkeätä eri tieteenalojen tulevia asiantuntijoita ja mahdollista yhteistyötä ajatellen. Tänä vuonna viisi opiskelijaa saa unkarin approbaturin suoritetuksi, Ensi vuodeksi on odotettavissa samoja lukuja. Unkarin approbaturin suorittaneiden joukossa on ollut kiinnostusta unkarin opintojen mahdolliseen jatkamiseen, eli unkarin cum lauden opintoihin. Ne ovat olleet aiemminkin suunnitteilla, mutta opiskelijoita ei ole ollut riittävästi. Tällä hetkellä opiskelijoita olisi, mutta sen sijaan taloudellisia edellytyksiä ei näytä olevan. Toivomme kuitenkin, että lähitulevaisuudessa löytyy jonkinlainen mahdollisuus unkarin cum laude -opintojen suorittamiseen. Näiden opintojen toteuttamisessa tulemme varmasti tarvitsemaan yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa.

Turun yliopiston unkarinopetuksen kannalta on ollut tärkeää, että suomen kielen ja fennougristiikan opiskelijoiden koulutusohjelmaan kuuluu yksi etäsukukieli, sillä unkari on yleisin valinta. Unkaria opiskelevien suomenopiskelijoiden määrä on vuosittain n. 25 - 30. Fennougristiikan opiskelijoita on 4 - 5 ja unkarin approbaturin suorittajia on tänä vuonna 15. Näistä luvuista käy ilmi, miten suuri suomen opiskelijoiden osuus on unkarin opinnoissa. Voidaan sanoa, että unkarin peruskursseilla luodaan tulevien äidinkielenopettajien Unkari-tuntemus. kokemusten mukaan suomalaiset äidinkielenopettajat voivat taas omassa työssään käyttää näitä tietoja hyväkseen. Heidän oppilaistaan voi tulla Unkarin ystäviä ja esimerkiksi paikallisen Suomi-Unkari Seuran osaston aktiivijäseniä.

Turun yliopistossa Unkari-aiheisia pro gradu -töitä on tähän mennessä tehty yksi. Sen aiheena on unkarin lauseenvastikkeet. Tällä hetkellä yksi filosofian kandidaatti valmistelee sivulaudaturtyötä unkarin ajanilmauksista. Ainakin kaksi muuta työtä on suunnitteilla, toinen suomen ja unkarin verbien vertailusta, toinen viron, suomen ja unkarin kohteliaisuusilmauksista.

Turun yliopiston unkarinopetuksen aineelliset edellytykset ovat erittäin hyvät. Lehtorilla on käytössään mm. uusi tietokone, video sekä ennen kaikkea noin 1500 niteen unkarinkielinen käsikirjasto, josta osa on saatu lahjoituksena Budapestin Hungarologian keskukelta.

Unkarin lehtorit ovat saaneet työlleen oppiaineen professorin Alho Alhoniemen täyden tuen. Sen ansiosta on voitu kehittää mm. Szegedin ja Turun yliopiston fennougristiikan laitosten välistä yhteistoimintaa, jonka tärkeänä osana ovat olleet joka toinen vuosi toistuneet opiskelijavierailut. Niiden yhteydessä on pidetty myös seminaaripäivä, jolloin opiskelijat ovat pitäneet omiin opintoihinsa liittyviä esitelmiä. Turkulaisten seuraava vierailu Szegediin tehdään ensi syyskuussa. Unkarin kielen ja kulttuurin opetuksen täydentämiseksi on joka vuosi järjestetty myös elokuvailtoja, joiden järjestämiseen on saatu paljon apua Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskukselta.

Unkarin opetuksessa ja opiskelijoiden kiinnostuksen ylläpitämisessä on ollut suuri apu erilaisista stipendeistä. Opiskelijoiden kiinnostus Debrecenin kesäyliopistoa kohtaan on noussut, ja tämän vuoden viidestä hakijasta neljä sai stipendin. Pidemmällä stipendillä meiltä on tällä hetkellä Budapestissa kaksi opiskelijaa, ja ensi vuodeksi stipendin on saanut yksi opiskelija. Kolmen kuukauden, puolen vuoden tai vuoden mittaisia pidempiä stipendejä toivoisimme tulevaisuudessa lisää, koska myös halukkaiden määrä on lisääntynyt.

